

NIKOLA I TESLA:

OPASNA LABORATORIJA VISOKOG NAPONA

DETEKTIVSKA PRIČA SA

**ELEKTROMAGNETIMA, ALARMIMA
I DRUGIM SPRAVICAMA
KOJE MOŽEMO SAMI
DA NAPRAVIMO**

mala laguna

„NAUČNIK BOB“
FLAGFELDER
I STIV
HOKENSMIT

PREVELA
ELI GILIĆ

Naslov originala

„Science Bob“ Pflugfelder and Steve Hockensmith
Nick and Tesla's High-voltage Danger Lab
A Mystery with Electromagnets, Burglar Alarms, and other
Gadgets You can Build Yourself

Ilustracije Skot Garet

Text Copyright © 2013 by Quirk Productions, Inc.

Illustrations by Scott Garrett.

All rights reserved.

First published in English by Quirk Books, Philadelphia,
Pennsylvania.

This Book was negotiated through Livia Stoia, Livia Stoia Agency.

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

OPASNOST! OPASNOST! OPASNOST! OPASNOST!

Projekti u ovoj knjizi uključuju struju, eksplozije, otrovne materije, oštre alatke, predmete pod pritiskom i druge stvari koje mogu biti opasne. Pre nego što počneš da praviš bilo šta, ZAMOLI NEKOG ODRASLOG DA PROČITA UPUTSTVO. Ionako će ti povremeno biti potrebna pomoć.

Iako verujemo da su ovi projekti bezbedni kao i da su odlična porodična zabava, nesrećni slučajevi su uvek mogući te ne možemo jamčiti za tvoju sigurnost. AUTORI I IZDAVAČ ODRIČU SE SVAKE ODGOVORNOSTI ZA POVREDE ILI ŠTETU NASTALE KORIŠĆENJEM, PRAVILNIM ILI NEPRAVILNIM, PODATAKA IZ OVE KNJIGE. Ne zaboravi, uputstva u ovoj knjizi ne bi trebalo da zamene rasuđivanje ni tvoj zdrav razum.

POGLAVLJE

1

Džo Devlin je čuo da neko ulazi u njegov taksi. Spustio je novine, pogledao u retrovizor i zaustio da pita: „Kuda?“

I tad se ukočio.

Iza njega su sedeli dečak i devojčica tužnih, ozbiljnih izraza lica. Izgledali su kao da imaju jedanaest ili dvanaest godina.

Nije bilo nikog odraslog na vidiku.

Dvoje dece je samo ušlo u taksi ispred međunarodnog aerodroma u San Francisku?

Nevolja, pomislio je Džo odmah.

Dečak je spustio pogled na

pismo u ruci.

„Avenija Česterfild petsto trinaest“, rekao je.

Džo je čuo šuškanje papira. Dečaku su drhtale ruke.

„U Haf Mun Beju“, dodala je devojčica odlučno. „To je blizu, zar ne?“

Džo se okrenuo i zaškiljio prema nesuđenim putnicima. Bili su obučeni kao bilo koja deca – majica, farmerke i patike – ali delovali su uzdržano i ozbiljno, što nije priličilo njihovim godinama. Nosili su samo pismo, dva mala crna kofera i po knjigu.

Dečakova knjiga zvala se *Kratka istorija vremena*. A naslov na devojčicinoj glasio je *Teorija primenjene robotike: kinetika, dinamika i kontrola*.

„Niste pobjegli od kuće, jelda?“, pitao je Džo. „Gde su vam roditelji?“

„Ne, nismo pobjegli“, odgovorila je devojčica. „Naši roditelji su... ovaaaj...“

„Oni su u Uzbekistanu“, umešao se dečak.

Džo je zatreptao.

„U Uzbekistanu?“, ponovio je.

Dečak klimnu glavom. „Nadgledaju polja soje.“

„Pa“, dodala je devojčica, „malo je zamršeno.“

„O“, reče Džo. „Dooooobro.“

„Poslali su nas kod strica preko leta“, rekao je dečak. „Trebalo je da nas sačeka ovde, ali nije se pojavio.“

Džo se zagledao u decu, pitajući se treba li da im veruje. Čak i ako im poveruje, ipak izgledaju kao da su u nevolji. A Džo ne voli nevolje.

Devojčica je gurnula šaku u džep farmerki i izvadila svežanj izgužvanih novčanica.

„Imamo devedeset tri dolara“, rekla je.

I dečak je zavukao ruku u džep. „I pedeset osam centi. To je dovoljno, jelda?“

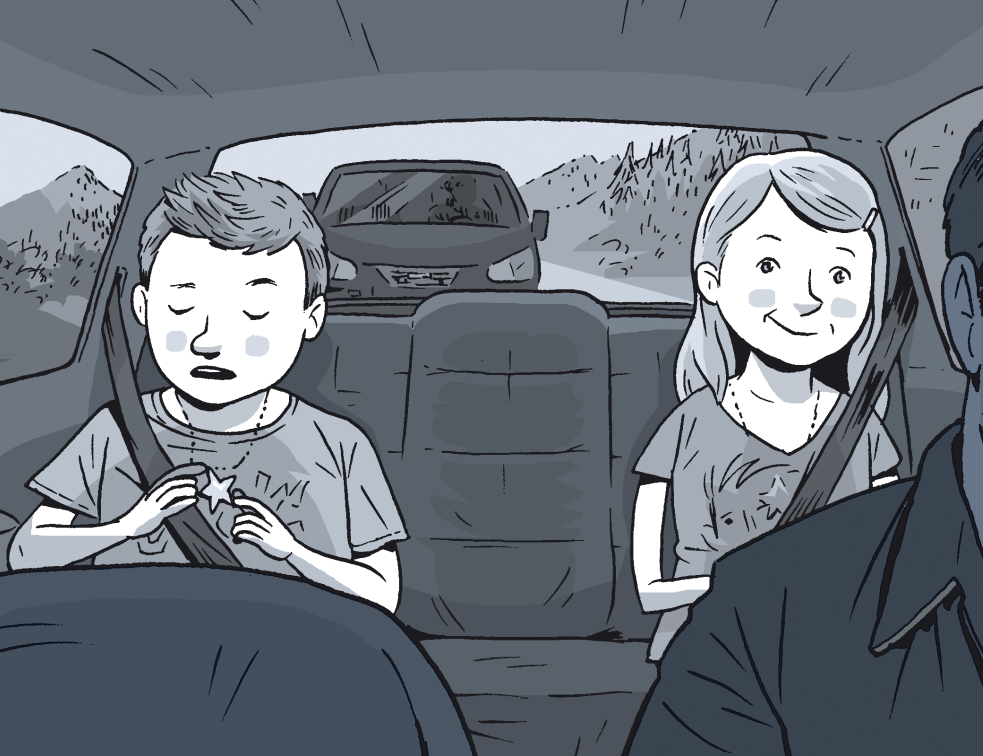
„Svakako“, odgovorio je Džo.

Okrenuo se i upalio motor. I uključio taksimetar.

Džo ne voli nevolje. Ali voli novac.

Povremeno je bacao pogled prema deci u retrovizoru. Devojčica je gledala kako promiču talasasta brda severne Kalifornije. Dečak se igrao srebrnim prive-

skom u obliku zvezde na lancu koji je nosio oko vrata.

„Prestani“, opomenula ga je devojčica kad je videla šta radi. „Možeš da ga položiš.“

„Šta da polomim? Još nisam otkrio šta je ovo.“

„Samo komad nakita. Uspomena od mame i tate.“

„Otkad naše roditelje zanimaju uspomenene?“

Devojčica je slegla ramenima.

Dečak je nastavio da vrti privezak među prstima.

+

„U svakom slučaju“, promrmljao je, „ne nosim nakit.“

Devojčica je nastavila da gleda kroz prozor.

Međutim, već u sledećem trenutku je izvukla istovetni privezak ispod majice i počela odsutno da ga trlja.

Dvadesetak metara iza njih, Džo je primetio veliko crno terensko vozilo koje ih prati već kilometrima. Verovatno je samo slučajnost što je stalno iza njih od aerodroma pa Sto prvom ulicom do Devedeset druge zapadne. Ali, ako bi se nevolja vozila na četiri točka, zar onda ne bi izabrala veliko crno terensko vozilo?

Džo je jače nagazio gas.

Džo je bar jednom nedeljno vozio krivudavim putem do Haf Mun Beja. Iako majušan, grad se nalazi na savršenom mestu – ušuškan uz obalu na ivici dugačke, bujne šume na brdu. Zbog toga privlači turiste. Sam gradić je miran, starijski i sladak. I dosadan, mada to turistima ne smeta.

Avenija Česterfild petsto trinaest nalazi se u lepom naselju nedaleko od okeana. Ipak, kuća je delovala pomalo trošno. Boja je izbledela, prilaz je ispucao, a u dvorištu je bilo više korova nego u svim susednim. Čak je i poštansko sanduče bilo iskrivljeno i nagorelo s jedne strane.

Džo je zaustavio taksi ispred kuće i video da kosilica ide tamo-amo po dvorištu. Međutim, niko je nije gurao. Izgledalo je kao da duh kosi travnjak.

Jedan konopac pružao se od kosilice do metalne šipke na sredini dvorišta. Kraj kanapa bio je obavijen oko vrha šipke. Kako se kosilica kretala, tako se konopac odmotavao i polako popuštao tako da je mašina pravila sve veće krugove.

Travnjak se sam kosio.

„Strava“, rekla je devojčica.

„Uhhh“, promrsi dečak.

Pokazao je na šipku. Kako ju je kosilica više povlačila, tako se sve više krivila u stranu.

„Jao“, reče devojčica.

Šipka je klonula pa se srušila, a kosilica je prešla u susedno dvorište. Sekla je redove divno održavanih cvetnih leja pa udarila u baštenskog patuljka, prevrnula

se, zaglavila i – uz pištanje, glasno 'pop' i oblak crnog dima – zapalila.

„Pa, strava ideja“, ispravila se devojčica.

„Šezdeset pet dolara“, rekao je Džo. Devojčica je izbrojala novac.

„I trebalo bi da vam damo napojnicu, zar ne?“, pitao je dečak.

„Ne morate“, uverio ga je Džo. Savest mu je govorila da ne ostavlja dvoje dece ispred oronule kuće s kosilicom koja je eksplodirala. Morao je brzo da ode kako je ne bi poslušao.

Žurno se odvezao, pogledavši decu u retrovizoru. Klečali su pored pale šipke i zagledali konopac. Izgledalo je kao da žele ponovo da usprave šipku, pronađu drugu kosilicu i ponovo pokušaju.

Malo dalje niz ulicu, ugledao je crno terensko vozilo koje je primetio na auto-putu. Mračna prilika sedela je za volanom. Nije video je li muško ili žensko, ali bilo je jasno da posmatra decu.

Šesto čulo ga nije prevarilo. Ta deca donose nevolje. Čudne nevolje.

Brzo se odvezao i obećao nešto sebi. Nameravao je da se pridržava toga kad sledeći put primi putnike na aerodromu.

Odsad, samo sredovečni turisti. Samo sredovečni turisti. Samo sredovečni turisti...

„Bar znamo da je čika Njut tu negde“, rekla je Tesla.

„A kako to znamo?“, upita je brat Nikola.

Klimnula je glavom prema kosilici. „Šta misliš, ko je to pokrenuo?“

„To ne znači ništa“, istakao je Nikola. „Ako možeš da programiraš kosilicu da sama kosi, onda je možeš namestiti i da se sama uključi.“

„U pravu si. Hoćeš li da potražimo tajmer?“

Kosilica nije više gorela, ali motor je još pucketao i zlokobno se dimio.

„Možda kasnije“, odgovorio je Nikola.

„Dobro onda.“

Tesla je podigla kofer i pošla prema kući. U poslednje vreme je preuzela ulogu vođe. Ona je starija, na kraju krajeva.

Rođena je dvanaest minuta pre brata blizanca.

I Nikola je podigao kofer pa pošao za njom prema tremu.

Tesla je podigla ruku prema zvonu. Ali ono se oglasilo, iako joj je ruka još bila pola metra dalje.

„Hej!“ Trgla se i osvrnula po tremu.

I Nikola se okretao.

„Detektor pokreta?“, pitao je.

„Moguće.“

Tesla je stajala na otiraču na kojem je odštampano AKO PRODAJEŠ KOLAČICE IZ-VIDAČICA, NISAM KOD KUĆE.

Tesla je primetila žicu koja se pružala od otirača do dovratka. Stala je na otirač pa sišla s njega.

Zvono se ponovo oglasilo.

„Senzor pritiska“, reče Nikola. „Lepo.“

„Da. Samo, ako je čika Njut tako pametan, zašto nije došao na aerodrom?“

„Mama i tata su uvek govorili da je malo... čudan. Možda je samo zaboravio.“

„Zaboravio da mu danas stižu bratanac i bratanica?“

Nikola je tužno, umorno slegnuo ramenima.

Letnji raspust im je prilično šugavo počeo. Škola se završila tek pre dva dana i odjednom: *bum* – odlazak u Diznilend je otkazan, a roditelji ih obaveštavaju kako moraju da odjure u srednju Aziju. Oni

su naučnici i moraju da vide neverovatnu novu tehniku navodnjavanja polja soje. A njih dvoje će za to vreme biti kod povučenog strica koga niko iz porodice nikad nije pomenuo a da se nije stresao ili podsmehnuo.

Neće biti zabavno.

Tesla je uzdahnula.

„Ne prodajemo kolačiće izviđačica!“, povikala je.

Niko nije došao da otvori.

Tesla je uhvatila bravu. Vrata su bila otključana.

Otvorila ih je.

„Jesi li sigurna da bi to trebalo da radimo?“, pitao ju je Nikola.

„Što da ne?“ Njegova sestra je ušla. „Ovo je sad i naša kuća. Bar sledeća tri meseca.“

„Ali... šta ako čika Njut ima opasnog psa koji napada?“

„Onda bi počeo da laje čim se zvono oglasilo.“

„U pravu si.“

Tesla je ušla u mračnu kuću.

Nikola je ostao na tremu.

„Zaboga, šta...? Moje begonije!“, čuo je nekoga iza sebe.

Pogledao je preko ramena.

Niska ali mišićava žena u trenerci mokroj od znoja izašla je iz velikog blistavog automobila na susednom prilazu. Užasnuto je gledala uništene cvetne leje i kosilicu koja se pušila.

Mršteći se, okrenula se prema kući čika Njuta. Grimasa nije nestala kad je primetila Nikolu, koji joj je uzvratio pogled. Naprotiv, još više se namrštila.

Nikola se slabašno osmehnuo, mahnuo pa šmugnuo u kuću i zatvorio vrata za sobom.

„Au“, otelo mu se kad su mu se oči navikle na mrak.

Našao se u dugačkom hodniku u kojem su nagurani desetak starih kompjutera, jedan teleskop, detektor za metal povezan za glomazne slušalice, staromodno ronilačko odelo s mesinganom kacigom, preparirani polarni medved (pravi, mrtav), motorna testera, nešto što je podsećalo na bacač plamena (ali nemoguće je da jeste... zar ne?), kutija na kojoj je pisalo DRŽATI U FRIŽIDERU, druga s etiketom OVA STRANA GORE (stajala je naopako) i svetlucajuća jelka ukrašena polomljenim laboratorijskim posudama i epruvetama

(bio je jun). Gole žice i kablovi virili su iz maltera i pružali se na sve strane, a na zidu je bilo toliko diploma, naučnih nagrada i potvrda iz patentnog zavoda (sve na ime Njutona Galileja Holta, odnosno čika Njuta) da gotovo nijedan delić nije ostao nepokriven.

Sleva se ulazilo u dnevnu sobu s toliko knjiga da bi se neke biblioteke postidele, poluprovidnim kaučom sklepanim od naduvanih plastičnih kesa i televizorom širokog ekrana povezanog iskrzanim kablovima za malu trambolinu. Tavanića iznad nje bila je napukla i udubljena, kao da je neko previsoko odskakao. Ulubljena kaciga za američki fudbal stajala je na podu nedaleko od tramboline.

Zdesna se nalazila trpezarija s pokretnom trakom koja je vodila do kuhinje s plinskim roštiljem ugrađenim u sredinu stola. Umesto stolica, oko njega je visilo remenje zakačeno za tavanicu.

Tesla je mazila mačku bez krzna. Životinja je stajala na stolu i lizala glazuru s čokoladne torte. Nikola se približio i ugledao reči napisane žutim kremom.

DOBRO DOŠLI IKOLA I TESLA

Mačka je pojela slovo N.

„Dakle, čika Njut nije zaboravio da dolazimo“, rekao je.

„Izgleda da nije“, odgovorila je Tesla.

„Pa gde je onda?“

Tesla je češkala mačku iza uva. Životinja je prela, ali nije prestala da liže tortu.

„Ne znam“, odgovorila je. „Možda je mačka pojela i njega.“

Zatim je nakrivila glavu.

„Hej“, rekla je. „Jesi li čuo nešto?“

Nikola je iskrivio glavu kao i njegova sestra, iako se zapitao zašto ljudi to uopšte rade.

Može li podizanje jednog uva za približno trideset stepeni stvarno da izoštri sluh i omogućí nam da čujemo tihe zvuke? – zapitao se. On je takvo dete.

Utom je čuo nešto.

„Neko više“, rekao je. „Ali ne mogu da razaberem reči.“

Tesla je još više nakrivila glavu pa se nagla, približivši uvo podu.

Nikola je uradio isto.